

Το Πρόγραμμα

Ο Κυπριακός Οργανισμός Κέντρων Νεότητας διοργάνωσε το σεμινάριο #NotYouToo – Prevention, Not Punishment με θέμα τη Σεξουαλική Παρενόχληση. Το σεμινάριο υλοποιήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus+, στις 7 - 9 Σεπτεμβρίου 2018, στην Λευκωσία με τη συμμετοχή νέων ηλικίας 18 - 30 ετών.

Το σεμινάριο στόχευε στην ευαισθητοποίηση σε θέματα παρενόχλησης και σεξουαλικής παρενόχλησης, στην αναγνώριση και στην πρόληψη τέτοιων συμπεριφορών.

Εισηγητές στο πρόγραμμα ήταν εκπρόσωποι οργανώσεων και φορέων σε θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης καταστάσεων σεξουαλικής παρενόχλησης, σε χώρους όπως η εργασία, τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, οι χώροι και τα περιβάλλοντα άθλησης. Έγινε αναφορά στο Νομικό Πλαίσιο και στις πολιτικές που εφαρμόζονται για το θέμα τόσο σε εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Έγινε συζήτηση και ανταλλάχθηκαν απόψεις σχετικά με την απουσία πολιτικής για το θέμα της παρενόχλησης και της σεξουαλικής παρενόχλησης ανάμεσα στις ΜΚΟ, τις εθελοντικές οργανώσεις και τις οργανώσεις νεολαίας και τέθηκαν προτάσεις.

Μικρός Οδηγός για την αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης

Κυπριακός Οργανισμός Κέντρων Νεότητας
Τ.Θ. 28536, 2080 Λευκωσία

Τ. +357 22 323260 | F. +357 22 321979
come@cyprusyouth.org | www.cyprusyouth.org

Μύθος ή Αλήθεια

- Η σεξουαλική παρενόχληση περιλαμβάνει ανεπιθύμητες σεξουαλικές πράξεις ή ρομαντικό ενδιαφέρον ή άλλη ανεπιθύμητη συμπεριφορά που μπορεί να είναι λεκτική, οπτική ή σωματική. (ΑΛΗΘΕΙΑ)
- Εάν δεν παραπονεθεί κανείς, τότε δεν υπάρχει σεξουαλική παρενόχληση. (ΜΥΘΟΣ)

Η σεξουαλική παρενόχληση είναι ανεπιθύμητη συμπεριφορά σεξουαλικού χαρακτήρα ανεξάρτητα από το αν παραπονεθεί το θύμα.

- Σεξουαλική παρενόχληση μπορεί να προέλθει μόνο από τον πρόεδρο ή από άλλον αξιωματούχο της οργάνωσης. (ΜΥΘΟΣ)
- Σεξουαλική παρενόχληση μπορεί να προέλθει από οποιοδήποτε μέλος της οργάνωσης σε όλα τα επίπεδα.
- Εάν οι προθέσεις μου δεν έχουν πρόθεση παρενόχλησης – πχ αγγίζω τον άλλο για να τον συγχαρώ - σε καμία περίπτωση η συμπεριφορά μου δεν θα παραβιάσει την πολιτική σεξουαλικής παρενόχλησης. (ΜΥΘΟΣ)

Η παρενόχληση δεν καθορίζεται από την πρόθεση του δράστη αλλά από την υποκειμενική αντίληψη του αποδέκτη, πώς δηλαδή την εκλαμβάνει το θύμα.

- Η παρενόχληση που βασίζεται στο φύλο μπορεί να περιλαμβάνει στερεοτυπικές παρατηρήσεις και σχόλια σχετικά με το φύλο κάποιου. (ΑΛΗΘΕΙΑ)
- Δεν υφίσταται παρενόχληση αν τα άτομα είναι του ίδιου φύλου. (ΜΥΘΟΣ)

Παρενόχληση μπορεί να υπάρχει μεταξύ ατόμων του ίδιου και του αντίθετου φύλου.

Μύθος ή Αλήθεια

- Εάν κάποιο μέλος της οργάνωσης παρενοχλήσει κάποιο άλλο μέλος εντός του οικήματος της οργάνωσης, δεν θα έχει καμία ισχύ η συμπεριφορά του λόγω του εθελοντικού περιβάλλοντος. (ΜΥΘΟΣ)
- Για τη σεξουαλική παρενόχληση υπάρχουν έγγραφα πολιτικής που την απαγορεύουν δια νόμου ανεξαρτήτου τόπου.

- Εάν οι περισσότεροι άνθρωποι βρίσκουν ένα σχόλιο διασκεδαστικό και αδιάφορο, τότε το άτομο που προσβάλλεται δεν έχει δικαίωμα να διαμαρτύρεται για παρενόχληση. (ΜΥΘΟΣ)

Οι νόμοι περί παρενόχλησης και διακρίσεων προστατεύουν όλους τους ανθρώπους. Ο κάθε ένας έχει το δικαίωμα να διαμαρτυρηθεί εάν θεωρήσει ότι προσβάλλεται από οποιοδήποτε σχόλιο ή συμπεριφορά.

- Μεμονωμένη ανεπιθύμητη συμπεριφορά, χωρίς να είναι επαναλαμβανόμενη, μπορεί να θεωρηθεί ως σεξουαλική παρενόχληση. (ΑΛΗΘΕΙΑ)

- Αν κάποιος προσβληθεί από τη συμπεριφορά μου, θα πρέπει να αλλάξει χώρο και να μην παρευρίσκεται στο χώρο που βρίσκομαι εγώ γιατί έχω δικαίωμα στην ελευθερία του λόγου. (ΜΥΘΟΣ)

Δεν είναι δικαίωμά σας να κάνετε ενοχλητικές ή αδιάκριτες παρατηρήσεις σε οποιοδήποτε χώρο.

- Quid Pro Quo - «Προνόμια με αντάλλαγμα το σεξ» θεωρείται η σεξουαλική παρενόχληση που προκύπτει όταν υπάρχει προσωπική εύνοια (πχ πρόσληψη, προαγωγή, κατάρτιση, αύξηση μισθού) με την προϋπόθεση σεξουαλικό αντάλλαγμα (πχ σεξουαλική επαφή, ερωτικές πράξεις). (ΑΛΗΘΕΙΑ)

- Κανένα άτομο δεν μπορεί να υποβάλλει καταγγελία για την παρουσία προσβλητικού υλικού στο χώρο της οργάνωσης, και αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί σεξουαλική παρενόχληση, κυρίως όταν το υλικό αυτό δεν απευθύνεται στο συγκεκριμένο άτομο. (ΜΥΘΟΣ)

Οποιοδήποτε άτομο έχει το δικαίωμα να παραπονεθεί για την επίδραση που έχει στον ίδιο ένα εχθρικό, προσβλητικό περιβάλλον, ακόμη κι αν η συμπεριφορά δεν έχει ως στόχο τον ίδιο.

Παρενόχληση σεξουαλικής φύσεως ή σχετιζόμενη με το φύλο μπορεί να εκφράζεται με:

Λεκτική συμπεριφορά

- Ανεπιθύμητες προσκλήσεις για ραντεβού ή σεξουαλική επαφή
- Μεθόδευση συζητήσεων σε σεξουαλικά θέματα
- Ανήθικα αστεία, ανέκδοτα ή προσβλητικά σχόλια
- Σεξουαλικά υπονοούμενα που αφορούν το σώμα ή την προσωπική ζωή του ατόμου
- Αδιάκριτες ερωτήσεις που παραβιάζουν την ιδιωτική ζωή του ατόμου
- Ερωτόλογα, κομπλιμέντα και ενοχλητικό φλερτάρισμα
- Πειράγματα σε σχέση με το φύλο ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό

Συμπεριφορές

- Επίμονα πειράγματα ή πρόστυχες χειρονομίες με χέρια, γλώσσα, μάτια κ.α.
- Ανεπιθύμητα ή προσβλητικά αγγίγματα όπως χάρδια, τσιμπήματα, σφυρίγματα
- Θωπιείς ή φιλιά σε οποιοδήποτε μέρος του σώματος

Άσεμνη επίθεση

- Προβολή σεξουαλικού περιεχομένου, με οποιοδήποτε τρόπο, μέσω εικόνων, φωτογραφιών, ταινιών σεξουαλικού περιεχομένου
- Μηνύματα προσβλητικού περιεχομένου μέσω κινητών τηλεφώνων ή διαδικτύου
- Γραπτά ερωτόλογα ή επιστολές σεξουαλικού περιεχομένου

Μη λεκτική συμπεριφορά

- Κοντινή σωματική απόσταση, όχι τυχαία
- Αδικοιολόγητη, αχρείαστη οικειότητα
- Παρακολούθηση των προσωπικών κινήσεων του ατόμου
- Επίμονα κοιτάγματα
- Πονηρά νοήματα

Οι οργανώσεις νεολαίας έχουν τη δυνατότητα για χάραξη πολιτικής σε διάφορα θέματα που απασχολούν τους νέους. Μια δυνατότητα που αξίζει να υπογραμμίσουμε την αποτελεσματικότητά της μέχρι σήμερα από διάφορες στρατηγικές που αναπτύχθηκαν μέσα από το έργο τους.

Σε αυτό το πλαίσιο είναι σημαντικό να διερευνηθεί εν νέου η σχέση μεταξύ κράτους και ΜΚΟ και να τεθούν σε νέα βάση οι πιθανότητες συνεργασίας και η εκτίμηση του σπουδαίου ρόλου που επιτελούν οι ΜΚΟ καθώς και η επίδραση που έχουν στην κοινωνία.

Τι μπορούν να κάνουν οι ΜΚΟ, οι εθελοντικές οργανώσεις και οργανώσεις νεολαίας:

- Να αναγνωρίζουν συμπεριφορές παρενόχλησης ανάμεσα στα μέλη τους σε διάφορα επίπεδα της οργάνωσης.
- Να μην αγνοούν ή να υποτιμούν τέτοια φαινόμενα.
- Να ευαισθητοποιούν τα μέλη τους για θέματα παρενόχλησης ή σεξουαλικής παρενόχλησης.
- Να ενημερώνουν τα μέλη τους για τους φορείς και την αρμόδια αρχή στην οποία μπορούν να απευθυνθούν.
- Να δημιουργούν και να αναπτύσσουν ασφαλές περιβάλλον στα μέλη τους.
- Να προωθούν την ελεύθερη επικοινωνία και έκφραση ανάμεσα στα μέλη τους.
- Να παρέχουν το αίσθημα της εμπιστοσύνης ότι λαμβάνεται σοβαρά μια ενδεχόμενη καταγγελία.
- Να δρουν αποτελεσματικά και δυναμικά ως υπέρμαχοι της ασφάλειας των μελών τους.
- Να εφαρμόζουν κυρώσεις για τους θύτες.
- Να υπενθυμίζουν στα μέλη τα δικαιώματά τους.
- Να φροντίζουν την ίση μεταχείριση ανάμεσα στα μέλη και να μην κάνουν διακρίσεις.
- Να μην αφήνουν την ανάπτυξη πρόσφορου κλίματος για περιστατικά παρενόχλησης.

Σεξουαλική παρενόχληση

Τι δεν είναι σεξουαλική παρενόχληση

Σεξουαλική παρενόχληση δεν είναι η σεξουαλική επαφή, οι ερωτοτροπίες ή οι φιλίες οι οποίες είναι καλοδεχούμενες ή αμοιβαίες.

«Σεξουαλική Παρενόχληση» σημαίνει την ανεπιθύμητη από τον αποδέκτη συμπεριφορά σεξουαλικής φύσεως η οποία έχει ως σκοπό ή αποτέλεσμα τη προσβολή της αξιοπρέπειας του, ιδίως όταν δημιουργεί ένα εξευτελιστικό, εκφοβιστικό, εχθρικό, ταπεινωτικό ή επιθετικό περιβάλλον.

«Παρενόχληση» σημαίνει την ανεπιθύμητη από τον αποδέκτη της συμπεριφορά σχετιζόμενη με το φύλο ενός προσώπου η οποία έχει ως σκοπό ή αποτέλεσμα την προσβολή της αξιοπρέπειας ενός προσώπου, ιδίως όταν δημιουργεί ένα εξευτελιστικό, εκφοβιστικό, εχθρικό, ταπεινωτικό ή επιθετικό περιβάλλον.

Οργανώσεις Νεολαίας και Σεξουαλική Παρενόχληση

Οι περισσότερες Οργανώσεις Νεολαίας και Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί στην Κύπρο αποτελούν νομικές οντότητες και ως τέτοιες χρειάζεται να τηρούν πιστά τους νόμους για την προστασία των μελών τους.

Η άμεση επαφή που έχουν με νέους ανθρώπους, αλλά και με την κοινωνία γενικότερα, τους καθιστά υπόλογους στην προάσπιση και τη σωστή θέσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών.

Θα αποτελούν πάντα τον συνδετικό κρίκο των πολιτών με το κράτος καθώς και των αναγκών που προκύπτουν μέσα από τις γενεές. Φέρνουν στο φως τις πρακτικές δυσκολίες σε αντίθεση με τη γραφειοκρατική εικόνα που έχουν οι κρατικές δομές για τα ίδια θέματα.

Αντιμετωπίστε την παρενόχληση ή τη σεξουαλική παρενόχληση

- Μην αγνοείτε ή υποτιμάτε τα αρνητικά συναισθήματα που σας προκαλεί
- Μην κατηγορείτε τον εαυτό σας για τη συμπεριφορά του δράστη
- Μην δικαιολογείτε την ανεπιθύμητη συμπεριφορά
- Αντιμετωπίστε ψύχραιμα τη συμπεριφορά που σας ενοχλεί
- Μην επιλέγετε την απομόνωση και τη σιωπή
- Καθορίστε τα όριά σας και πείτε ΟΧΙ αν σας ζητηθεί να κάνετε κάτι που νιώθετε άβολα
- Απαιτείστε να σταματήσει η παρενόχληση
- Εμπιστευτείτε έμπιστο φίλο, μέλος της οικογένειας ή μέλος της οργάνωσής σας
- Κρατείστε ημερολόγιο με πληροφορίες για τα ανεπιθύμητα περιστατικά
- Συμβουλευτείτε την αρμόδια εθνική αρχή
- Υποβάλετε γραπτή καταγγελία ή παράπονο στην αρμόδια αρχή αναφέροντας λεπτομέρειες

